

Ελληνικές παρουσίες στη δισκογραφία

Οι “Οπτικές Ακροάσεις” καλύπτουν τη στήλη αυτού του τεύχους αποκλειστικά και μόνο από δισκογραφικές παραγωγές με ελληνικές συμμετοχές.

Η αγορά cd και dvd του τελευταίου διμήνου προσέφερε αξιόλογο υλικό για παρουσίαση. Έκδηλη, επίσης, ήταν και η σκέψη για μια ενδεικτική αναφορά των δισκογραφημένων έργων του Dmitri Shostakovich ως αφιέρωμα για τα 100 χρόνια από τη γέννηση του.

Όμως, η παραγωγή cd από το Δημοτικό Ωδείο Πετρούπολης· η πρωτότυπη σκέψη, ένας δίσκος να συνοδεύεται και να συνκυκλοφορεί από βιβλίο, όχι ως ένθετο αναφοράς και ενημέρωσης της μουσικής, αλλά ως αυθύπαρκτο· η κυκλοφορία έργων του Μ. Θεοδωράκη από την εταιρεία Decca· καθώς και η επιτυχή κυκλοφορία στη διεθνή αγορά του προσωπικού δίσκου του κιθαρίστα Β. Τιγγιρίδη, λειτούργησαν ως κίνητρα στο να γραφεί ένα “μικρό αφιέρωμα” στην πρόσφατη ελληνική δισκογραφία του μουσικού μας χώρου, θέτοντας σε αναμονή τις δύο αρχικές ιδέες για τα επόμενα τεύχη.

Πρωτότυπες Ωδειακές παραγωγές

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΕΛΑΚΗΣ: “Άλλοτες όταν εκούρσευαν”

Το Δημοτικό Ωδείο Πετρούπολης προσπαθώντας να δώσει μια διαφορετική μορφή στον εκπαιδευτικό του ρόλο κυκλοφόρησε και διανέμει δωρεάν 4 cd. Η μια εκ των τεσσάρων παραγωγών με τίτλο “Αφού αφού φουφου φουου” περιλαμβάνει τραγούδια και απευθύνεται σε παιδιά. Η δεύτερη παραγωγή με τίτλο “Λέσβος - Μ. Ασία” περιέχει παραδοσιακά τραγούδια των περιοχών εκτελεσμένα από το τμήμα της παραδοσιακής μουσικής του Ωδείου.

Έργα των F. Poulenc, J. Brahms και Ν. Σκαλκώτα μετεγγραμμένα και ερμηνευμένα από το “Οκτέτο” ξύλινων πνευστών του Ωδείου περιλαμβάνονται στη τρίτη παραγωγή. Αξίζει να σημειωθεί ότι στους παραπάνω δίσκους συμμετέχουν εκτός από τους καθηγητές και μαθητές του Ωδείου από τα προχωρημένα τμήματα.

Κλείνουμε την ομάδα των δίσκων με την παρουσίαση του δίσκου “Άλλοτες όταν εκούρσευαν” του Καλλιτεχνικού Διευθυντή του Ωδείου Γιώργου Χατζημιχελάκη. Ο συνθέτης μας παρουσιάζει τη δική του πρόταση ερμηνείας σε μια συλλογή στην οποία έχουν περιληφθεί έντεκα από τα δεκατρία τραγούδια του χειρόγραφου 1203 της Μονής Ιβήρων καθώς και δύο από το χειρόγραφο 262 της Μονής Ξηροποτάμου.

Βασίζομενος στα συγγράματα και τις πηγές της κοσμικής και μεταβυζαντινής μουσικής του 16ου και 17ου αι-

ώνα, δημιούργησε ανασυνθέσεις μουσικής χρησιμοποιώντας στίχους από τα παραπάνω αγιορείτικα χειρόγραφα των μονών. Είναι βέβαιο, ότι μια τέτοια προσέγγιση περικλείει μια σειρά δυσκολιών τόσο ως προς τη χρήση του μουσικού υλικού - αρμονία, τρόπους, κλίμακες - όσο και ως προς την ερμηνεία και απόδοση της μουσικής, ούτως ώστε να πετύχει την πιό κοντινή προσέγγιση στα γνήσια μουσικά κείμενα.

Η άριστη γνώση του αντικειμένου από τον συνθέτη καθώς και η εμπειρία του στον τρόπο συντονισμού της ορχήστρας, συνδυαζόμενα με τους καλούς εκτελεστές των παραδοσιακών οργάνων που χρησιμοποιούνται στο σύνολο, δίνουν το πιο πιστό “αντίγραφο” ή όπως αναφέρεται την “ανασύνθεση” της μουσικής μας παράδοσης.

Συντελεστές του δίσκου η Αγγελίνα Τκάτσεβα-Σταθοπούλου στο σαντούρι, ο Χάρης Λαμπράκης στο νέι, στα κρουστά ο Νέστωρ Δρούγκας και στις φωνές οι Σπυριδούλα Μπάκα, Γιάννης Αρβανίτης, Κώστας Γράμπας, Δημήτρης Μαστροσπίρος και ο συνθέτης ο οποίος παίζει επίσης ούτι, πολίτικο λαούτο και ταμπουρά. Από το ένθετο που συνοδεύει τον δίσκο μπορούμε να αντλήσουμε τόσο τους

στίχους που έχουν χρησιμοποιηθεί όσο και ιστορικά στοιχεία.

Ας ελπίσουμε ότι η αυτή ενδιαφέρουσα παραγωγή θα αποτελέσει το πρώτο βήμα μια σειράς από καταγεγραμμένες ή ανασυντεθειμένες μουσικές και από την πλευρά μας μένει να στηρίζουμε και να προωθήσουμε με κάθε τρόπο τέτοιες αξιέπαινες προσπάθειες.

“Σύνθετες” παραγωγές

Σειρά έχει η παρουσίαση δύο παραγωγών δισκογραφημένης μουσικής που κυκλοφορούν παράλληλα με βιβλίο. Δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως βιβλία που περιέχουν ως συνοδεία μουσική επένδυση αλλά ούτε ως σύνθεση που συνοδεύεται από ένα “εκτενές” κείμενο ως ένθετο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΛΥΓΝΟΣ:
“A Bakers’ Dozen of Greek” -
GEOFFREY ALVAREZ:
“Songs that my Parrot Taught Me”

Ο δίσκος περιέχει δύο κύκλους τραγουδιών των συνθετών Κωνσταντίνου Λυγνού και Geoffrey Alvarez βασισμένους σε ποίηση της Polly Hope, που γράφτηκαν το 1993.

Το σύνολο που ερμηνεύει τους δύο κύκλους αποτελείται από τις σοπράνο Frances M. Lynch και Lisa Nolan, τον τενόρο Julian Gavin, και τους Neyire Ashworth - κλαρινέτα, Suzanne Stanzeleit - βιολί, Michael Christie - τσέλο, Gary Preston και Χριστόδουλο Γεωργιάδη - πιάνο. Τη διεύθυνση έχει ο Malcolm Singer.

Στα ποιήματα του κύκλου “Songs that my Parrot Taught Me” ο συνθέτης χρησιμοποιεί ένα σύγχρονο βρετανικό

ρυθμικό παράλληλα με το “λαϊκό” παίξιμο του βιολιού σε ορισμένα σημεία του κύκλου χρησιμοποιούνται και συνδυάζονται άριστα με το μουσικό ύφος του συνθέτη και ενώ ακολουθούν πιστά τον ποιητικό λόγο δεν χάνονται μέσα σ’ αυτόν.

Οι συντελεστές της ηχογράφησης είναι οι ίδιοι που έδωσαν την πρεμιέρα του έργου στην αίθουσα Purcell Room, στο South Bank του Λονδίνου το 1993 και το παρουσίασαν στην Αθήνα και την Ζάκυνθο το 1995.

Το διπλής όψης βιβλίο περιλαμβάνει τους στίχους όλων των τραγουδιών, καθώς και επιπλέον ποιήματα της Polly Hope. Η παραγωγή είναι της εταιρείας “Πολυφιλοι” και παρότι κυκλοφορεί τη τελευταία δεκαετία στο εξωτερικό, η διάθεση ξεκίνησε πρόσφατα από τον Μουσικό Οίκο “Μ. Νικολαΐδης”.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΡΟΠΟΥΛΗΣ - ΤΑΣΟΣ ΡΩΣΟΠΟΥΛΟΣ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ:
“Η μέθοδος των τριών”

Μια παραγωγή του Τάσου Ρωσόπουλου για τις Εκδόσεις “Υψιλον” που αποτελείται από ένα βιβλίο με μετεφρασμένη ποίηση που τελειώνει με ένα cd, κάτι σαν να κλείνει ένα κείμενο με ένα “μουσικό” κεφάλαιο.

Το βιβλίο πραγματεύεται το θέμα του Ορφέα και της Ευριδίκης σε τρεις αναπτύξεις. Στην πρώτη, ο Γιώργος Κοροπούλης το εξελίσσει χρησιμοποιώντας μεταφράσεις Ελλήνων ποιητών (Σαπφώ, Ήρινα, Θεόκριτος). Στη δεύτερη συνδυάζει μεταφράσεις Λατίνων ποιητών (Οβίδιος, Βιργίλιος) και στη τρίτη χρησιμοποιούνται σε μια συνεπτυγμένη μορφή ποίησης, κείμενα των Σίλλερ, Προπέρτιου και Γκαίτε.

Μερικές από τις μεταφράσεις που χρησιμοποιήθηκαν είναι των Κακριδή, Μπουκάλα, Θεοτόκη και άλλων ενώ άλλες υπογράφονται από τον Γιώργο Κοροπούλη ο οποίος διασταυρώνει τα μεταφραστικά του βήματα με τα χνάρια του Άρη Δικταίου και του Ζήσιμου Λορετζάτου. Τα δύο τελευταία κείμενα είναι το έργο του Ρίλκε, “Ρέκβιεμ για μια φίλη” και “Μοναξιά”, κείμενα όχι τυπωμένα αλλά “άυλα”, ως ήχος και μόνο όπως απαιτεί το θέμα του Ορφέα και της Ευριδίκης κατά την άποψη των συντελεστών. Τα παραπάνω επενδύονται με το μουσικό έργο που έχει τίτλο “Νωρίς αύριο το πρωί”.

Ζεστή αλλά άχρωμη σχεδόν ασπρόμαυρη η φωνή του Γιώργου Κοροπούλη αφήνει ελεύθερο τον ακροατή να “ντύσει” με τα δικά του συναισθήματα το κείμενο, ακριβώς όπως και το βιβλίο δεν έχει εξώφυλλο αλλά αναζητά το “δέσιμο” του ανάλογα με την αισθητική του αναγνώστη.

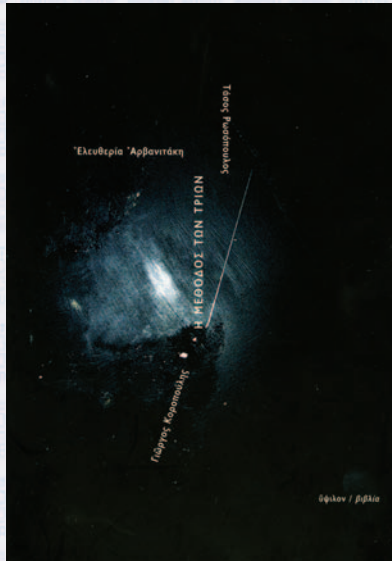
Ο Τάσος Ρωσόπουλος παίζει με τη ρυθμική υφή της γλώσσας κατορθώνοντας η μουσική του να υπηρετεί το

εκλεκτικό στυλ. Στοιχεία της μουσικής μιμούνται τους ήχους των ζώων και των πουλιών στους οποίους αναφέρονται οι στίχοι.

Ο άλλος κύκλος τραγουδιών είναι το “A Bakers’ Dozen of Greek” του Κωνσταντίνου Λυγνού. Στο παλιό αγγλικό folklore η φράση Bakers’ Dozen (δωδεκάδα του φούρναρη), σημαίνει τον αριθμό 13. Ο κύκλος αποτελείται από μία οργανική εισαγωγή και 12 τραγούδια. Οι στίχοι είναι ιστορίες από τα Ελληνικά νησιά των αρχών της δεκαετίας του ’60, οι τίτλοι δε των ποιημάτων είναι “διπλοί” και κατά τη δεύτερη εκδοχή τους δανείζονται τα ονόματα ελληνικών τοπωνυμίων.

Η μουσική χαρακτηρίζεται από έντονα ρυθμικά ελληνικά στοιχεία όπως ενός αργού ζειμπέκικου στο τελευταίο τραγούδι “Νύχτα”, ενός ρυθμού 9/8 στο “Πάσχα”, ενός ρυθμού των 5/8 στον “Τάσο τον Μάστορα”. Οι ελληνικοί

κείμενο τονίζοντας διακριτικά τον παλμό του. Την εκτέλεση της μουσικής υπογράφουν οι σολίστ: Γιώργος Παναγιωτόπουλος - βιολί, Κωστής Θέος - τσέλο, και Διονύσης Μαλλούχος - πιάνο, καθώς και προγραμματισμένο υλικό του οποίου την ευθύνη έχει ο συνθέτης.

Έκπληξη αποτελεί η “χαμηλών τόνων” ερμηνεία

της Ελευθερίας Αρβανιτάκη στο τραγούδι “Μοναξιά” που δένει με το μουσικό ύφος του έργου χωρίς να παραπέμπει, όπως θα αναμενόταν, σε άλλο είδος μουσικής.

Μια καλοδεχούμενη έκδοση που για τους παλαιότερους παραπέμπει σε εκπομπές του Φίλιππου Βλάχου στο Τρίτο Πρόγραμμα με ποίηση και μουσική. Τη παρουσίαση κλείνουμε με ένα τρίστιχο δανεισμένο από το βιβλίο και γραμμένο από τον Ιωσήφ Παπαδάτο για τη σύνθεσή του Μνημοσύνη: “Σημάδι ασήμαντο είμαστε, δίχως πόνους ζούμε σε τόπους μακρινούς κι αργά σβήνει της γλώσσας μας ο ήχος”

KAORI MURAI: “Transformations”

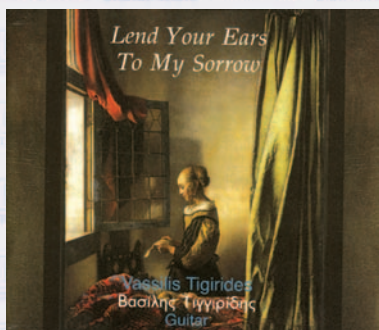
Μια παραγωγή της διασκογραφικής εταιρείας Decca με σολίστ την Ιαπωνέζα κιθαρίστα Kaori Murai. Η ερμηνεύτρια διακρίνεται για την ερμηνεία της και το ξεχωριστό ηχόχρωμα που αποδίδει στο όργανο. Ο δίσκος αποτελεί την προτελευταία δουλειά της και περιλαμβάνει επτά τραγούδια από το “12 Songs for Guitar” και το έργο “All in Twilight” του Toru Takemitsu, τις παραλλαγές του “El Carnaval de Venecia” του Francisco Tarrega, το έργο “Farewell to Stromness” του Peter Maxwell Davies καθώς και τα “La belle Dame sans regrets” και “Fragile” των Gordon Sumner και Dominik Miller. Ο τελευταίος συμμετέχει και ως σολίστ κιθάρας με τα έργα “Hiroshima To Iu Na No Shonen” και “Bad boy”

Στη παραγωγή συμπεριλαμβάνονται και τέσσερα μέρη από το έργο “Επιτάφιος” του Μίκη Θεοδωράκη σε μια ερμηνεία της Murai που αποδίδει με άψογο τρόπο το ελληνικό στοιχείο του έργου καθώς και το ύφος του συνθέτη.

Ηχογραφικά η παραγωγή δίνει ένα πρωτότυπο ηχόχρωμα στη κιθάρα που συνδυαζόμενο με την απόδοση της σολίστ αποτελεί μια καλή πρόταση απόκτησης του δίσκου και από μη κιθαριστικό κοινό.

Εύσημα σε ελληνική παραγωγή

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΙΓΓΙΡΙΔΗΣ: “Lend your Ears to my Sorrow”

Με ιδιαίτερη χαρά και ενθουσιασμό διαπιστώσαμε τόσο την επιτυχημένη πορεία του δίσκου “Lend your Ears to my Sorrow” του κιθαρίστα Βασίλη Τιγγιρίδη όσο και τις πολύ καλές κριτικές που απέσπασε στο εξωτερικό.

Ξεφυλλίζοντας τον διεθνή μουσικό τύπο διαβάσαμε μια ιδιαίτερα τιμητική κριτική του William Yeoman στο περιοδικό “Goldberg” (τεύχος 41, Αύγουστος- Σεπτέμβριος 2006). Ένα διεθνούς κύρους διημερησιο περιοδικό που κινείται σε ύλη που αφορά την “παλιά μουσική”, κυκλοφορεί σε ισπανικά, γαλλικά και αγγλικά και συντάσσεται από αρθρογράφους που ταυτόχρονα γράφουν και σε άλλα περιοδικά του μουσικού χώρου. Συγκεκριμένα ο William Yeoman κάνει ιδιαίτερη μνεία για την εκτέλεση του κιθαρίστα καθώς και στα κείμενα του σολίστ και του Παναγιώτη Αδάμ που περιέχονται στο ένθετο.

Ο δίσκος χαρακτηρίστηκε με 4 άστρα. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη στήλη αναφέρονται κριτικές μόνο για δίσκους παλιάς μουσικής, ερμηνευμένης σε όργανα εποχής, 4 και 5 αστέρων, που έχουν επιλεγεί από τη διεθνή αγορά. Ιδού η επιπλέον έκπληξη της διάκρισης, μιας και η εκτέλεση του Βασίλη Τιγγιρίδη έγινε από μια επτάχορδη κλασική κιθάρα και όχι από αναγεννησιακό όργανο.